

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa

Jansen, Leonard

Coloniæ Agrippinæ, 1725

Casus LXXVIII. De Institutionibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39911

20. An collatio ante acceptationem revocari possit. 21. Quid de eo, cui beneficium est invalide collatum. 22. An plura beneficia haberi possint. 23. An hic excuset dispensatio Papæ vel consuetudo. 24. An institutio vel collatio à nudo possessore facta sit valida. 25. An ex præscriptione competere possit Laico. Pro resol.

QUÆR. I. Quis ordo & ætas requiratur in instituendo?

I.

R. I. Instituendus debet ante omnia esse Clericus, hoc est habere primam Tonfuram. 2. Debet habere ætatem ad beneficium & Ordines beneficio annexos requisitam: requiruntur autem ex communi DD. ad Tonfuram, lectoratum, ostiatorum, & exorcistatum anni septem, ad acolytatum duodecim, omnes completi; ad Subdiaconatum ex *Trid.* requiritur vigesimus primus, ad Diaconatum vigesimus secundus, ad Sacerdotium vigesimus quartus, omnes completi; docent autem DD. cum *Barbosa* communiter hoc tempus accipiendum esse de momento ad momentum, ita ut si vel una hora desit, Ordines licet conferri & recipi nequeant, dies tamen bissextilis non computetur; qui ante legitimam ætatem Ordines recipit, ipso facto est suspensus, & in suspensione ministrans sit irregularis; ab hac tamen suspensione quilibet Sacerdos absolvere potest, ut docet *Laym.* in *resp. morali dub.* 10. qui bonâ fide processit aut hanc pœnam ignoravit,

eam non incurrit, quia ignorans censuram vel bonâ fide procedens non est contumax contra legem aut censuram, ut dicam *Cas.* 113. 3. Ex *Trid. ses.* 23. c. 6. de *reform.* requiritur ad beneficia simplicia annus 14. saltem inchoatus *Barb. ad d. c. 6. Garc. de benef. p. 7. c. 4. num.* 11. ubi pro hoc adducit decisionem S. Congreg. si verò in fundatione beneficii cautum sit, ut etiam impuberi rectè conferri valeat, tali fundationi non censetur derogasse *Trid. Engel. l. 1. tit. 14. n.* 29. ubi addit, Episcopum non posse dispensare, ut minor 14. annis beneficium habeat, quia dispensatio contra Canones & Concilia regulariter soli Papæ, qui supra Canones est, competit; putat tamen ad pensionem sufficere septem annos, eò quòd pensio in odiosis non veniat nomine beneficii. 4. Ad Prælaturas regulares & beneficia curam animarum habentia præter necessariam doctrinam & morum integritatem requiritur annus 25. inchoatus, & præterea ut intra annum suscipiant Ordinem Sacerdotii, alioquin anno elapso ipso jure sunt privati beneficio, c. *licet* 14. & c. *commissa* 35. de *elect.* in 6. si ad Parochiam præsentetur constitutus in solis Minoribus, is repelli non debet, sed admitti & institui, modò intra annum ad Sacerdotium promoveatur. *Text.* & DD. in c. *si is de instit.* in 6. 5. Ad Episcopatum requiritur annus trigessimus completus c. 7. de *elect.* & præterea
cli-

eligendus debet per sex menses fuisse in Subdiaconatu. *Trid. sess. 22. c. 2. de ref.* ad Dignitates curam animarum non habentes sive propriè sive nominatenus tales sint, veluti Personatus, viginti duobus annis non minores assumendi sunt. *Trid. sess. 14. c. 12.* quod *Barbosa* etiam extendit ad Canonicatus Ecclesiarum Cathedralium; alii econtrà dicunt, ad hos utpote beneficia simplicia & à *Trid.* specialiter non excepta sufficere annos 14. nisi requirant Ordines Majores, nam *Trid. l. c.* dicit generatim de omnibus beneficiis, quæ certum Ordinem requirunt, quòd intra annum talis Ordo recipi debeat, aliàs si beneficium sit curatum ipso facto illud amittitur, aut in aliis beneficiis media pars fructuum subtrahitur, & crescente contumaciâ etiam beneficio per sententiam privari poterit. *Clem. 2. de atat. & qualit. ord.*

5. QUÆR. II. Quid circa præsentationem?

Re. Sequentia: 1. Præsentatio debet fieri intra tempus legitimum, quale pro patrono Laico ut dixi cas. præc. est quadrimestre post habitam notitiâ, pro Ecclesiastico semestri, quo neglecto beneficii provisio ad Episcopum, vel illum cuius est instituere, pro illa vice devolvitur. *c. 3. 22. & 27. de jurep.* ita tamen ut præsentatio extra tempus præfixum facta admitti & præ-

R. D. Jansen Pars I.

sentatus institui possit. *p. c. 4. & ibi gloss. de suppl. negl. Præl.* nisi fortè admissio & institutio ejusmodi cedat in præjudicium tertii legitime præsentati, ut ex *Celso* bene notat *Konig hic numer. 9.* potest tamen Episcopus, vel ille ad quem spectat instituere, tempus præsentandi prolongare ad aliud quadrimestre vel semestri, non tamen ultra; quia hoc tempus in favorem instituentis præfixum est, cui cedere potest. *Leur. Croix de benef. numer. 307. 2.* Si fundator ordinaverit, ut ad beneficium præsentetur vel beneficium conferatur uni ex suis descenditibus, præsentatio & collatio alteri facta est nulla, modò idoneus de familia haberi possit; si nullus intra tempus præsentandi de familia contradicat, præsentatio extranei sustinetur non minùs quàm præsentatio facta spreto patrono. *Corrad. Garc. p. 7. c. 15. num. 1. Reiffenst. l. 3. t. 5. numer. 108. 3.* Si jus præsentandi spectet ad plures, omnes vocari debent, si possint, & si unus prætereatur, tota præsentatio est nulla, ut patet à pari in electione, quia nemo sine sua culpa privandus est suo jure. *Garc. Laym. Leuren. quest. 131. numer. 1.* sufficienter tamen censetur quis vocatus, si vacatio beneficii ita ab Ordinario sit publicata, ut omnibus facillè innotescere poterit. 4. Ut præsentatio valeat, major pars pa-

Sss

tro-

tronorum debet in eam consensisse, hinc si duo Patroni Clericus v. g. & Laicus simul unum idoneum præsentarint, postea verò Laicus alterum præsentando accumularet, Episcopus necesse habet primum instituere, cum sit potior, utpote ab utroque præsentatus, neque Laicus in præjudicium compatroni variare possit. *Abbas in c. cum autem 24. de jurep.* idem est, si tres sint patroni, unus Ecclesiasticus & duo Laici, qui habet duo vota v. g. unum ab Ecclesiastico alterum à Laico, debet institui, quamvis ex post Laicus variet & seniat cum altero Laico, quia hæc variatio non potest privare primum jure quæsito: in paritate vocum & meritorum est locus gratificationi. *C. cum autem de jurep.* nec ab ea gratificatione appellare licet. *Honor. de jurep. numer. 58. Vall. §. 5. num. 5. Pirhing. à numer. 48. §. 1.* requiritur ut præsentatus sit dignus, hoc est, ut sit morum integritate, ætate, scientiâ, prudentiâque sufficiente &c. præditus; si plures compatroni præsentent indignum, & unus tantum dignum, dignus ab uno præsentatus instituendus erit, eò quòd totum jus hoc casu consolidetur in præsentante dignum, & indigni præsentatio habenda sit quasi non facta. *arg. c. dudum 22. & c. congregato 53. de elect.* si præsentati in votis & merito sint æquales, Episcopus potest instituere

quem vult; si unus sit dignior illum præ aliis eligere debet, alioquin peccat contra justitiam distributivam. *c. quoniam 3. c. cum autem 24. & ibi Panorm.* institutio tamen minus digni præ digniore erit valida. *Panor. in c. pastoralis 29. de jurep.* & alii communiter. Si dignus à majori, dignior à minori parte præsentetur, dignus digniori præferendus est, quia dignior in tali casu non censetur præsentatus. *c. quem. 3. & ibi gloss. de jurep.*

QUÆR. III. Quid circa institutionem?

10. *re.* Tenenda esse seqq. 1. Institutio propriè dicta, prout contradistinguitur à collatione, est concessio beneficii ad præsentationem patroni, collatio autem est libera beneficii concessio sine præviâ ejusmodi præsentatione. 2. Institutio est duplex, *collativa* quâ per litteras ut vocant confirmatorias confertur ab Episcopo titulus seu plenum jus in beneficium, cum per præsentationem tantum habuerit jus ad rem; altera *corporalis*, per quam confertur actualis beneficii possessio, quæ etiam investitura, installatio, vel immissio vocatur; ex hoc enim quòd quis ab Episcopo quoad titulum sit institutus, non potest ipsam actualem possessionem sine licentia vel introductione Superioris apprehendere, aliàs punitur pœnâ arbitrariâ, imò si

fi violentiâ utatur priorem possessorem v. g. expellendo, ipso facto amittere omne jus ex institutione quâsitum docent *Engel l. 3. t. 7. numer. 4. Konig ibid. nu. 18.* colligunt hoc à paritate cum electo, sed melius contradicit *Schmalzg. ibid. numer. 6.* quia in odiosis & pœnalibus non valet argumentum à pari. 3. Modus investendi est varius, in aliquibus locis præstitâ in manibus Episcopi vel ejus Vicarii professione fidei à *Trid. sess. 24. c. 12.* præscriptâ, insimul juramento obedientiæ & fidelitatis, imponitur investiendo byretum cum verbis investituram significantibus; alii vocant hanc investituram verbalem, & insuper requirunt realem, sicut in feudis, quâ investendus in locum beneficii introducatur cum traditione clavium & jurium; sic Neo-Parochus verbaliter & realiter investitur, dum per Commissarium Episcopi die festo, quando Parochiani ad divina conveniunt, introducitur in Ecclesiam, publicè juramenta fidei & obedientiæ præstat ac insignia parochialia accipit, demum in domum Parochialem deducitur, claves & fructus beneficiales ei assignando. Abbas investitur per introductionem in templum, collocationem in sede vel promissionem obedientiæ, Canonicus per assignationem stali in Choro & Capitulo. *Pirhing l. 3. t.*

7. numer. 1. debet tamen in beneficiis non tantùm electivis, sed etiam collativis & patronatis per edictum affixum fieri citatio eorum, quorum interest, aliàs electio, collatio aut institutio erit irrita. *Garc. Pirb. numer. 3. Schmalzg. num. 34. & seq.* ubi cum aliis docet in collatione libera hujusmodi edictum non esse necessarium: sed spectanda est Ecclesiarum consuetudo. *Garc. Barb. Leuren. p. 9. fori benef. quest. 192. numer. 3. 4.* Hæc introductio spectat ad Archidiaconum, nisi Episcopus vel alius eam sibi præscripserit. *c. ad hæc 7. de offic. Archid. excipe* Canonicatus, in quibus corporalis institutio de jure competit Decano *c. post 7. de conc. præb.* ipsa verò institutio aut collatio, quâ ipse titulus confertur, regulariter pertinet ad Episcopum loci, ubi beneficium situm est; ex privilegio tamen & consuetudine utraque potestas ad Prælatos inferiores spectare potest *per c. 6. de instit. si desuper lis est inter Episcopum & Prælatum inferiorem, probatio incumbet inferiori, quia Episcopus habet intentionem fundatam in jure, ex quo institutio & collatio ad eum spectare præsumitur, nisi contrarium probetur. Garc. p. 5. de benef. c. 1. nu. 235. Eng. num. 3. 5.* etiamsi constet jus instituendi in aliquo beneficio alicui Prælati inferiori competere, nihilominus Clericus ab illo institutus

tutus tenetur se Episcopo præsentare, & illius examen subire, & si beneficium sit curatum, ad curam approbati seu authorisari, quæ approbatio propterea vocatur institutio authorisabilis, alioquin institutio prima irrita erit & inanis. *Trid. sess. 25. c. 5. de refor. sess. 23. c. 15.* ubi addit: *contrarius privilegii & consuetudine etiam immemoriali non obstantibus.* Concordat Bulla Greg. XV. *Inscrutabili*, & Bulla Urbani VIII. *Cum sicut*; interim hanc institutionem authorisabilem seu approbationem instar aliorum jurium Episcopaliū à Prælati inferioribus præscribi posse, probat *Panor. in c. 12. de præscrip. numer. 17. Barb. de off. & potes. Ep. p. 3. alleg. 72. numer. 185. alleg. 127. numer. 14.* & de Prælati exemptis concedit *Reiffenst. tit. 7. nu. 42.* etsi neget de non exemptis *numer. 38.* neque enim lex, quæ tollit consuetudinem contrariam generalem, tollit particularem præscriptionem. *arg. c. 1. de const. in 6. Rob. König. num. 19. Engel num. 8.* deinde dum *Trid.* dicit: *nulla obstante consuetudine*, intelligitur de consuetudine tunc vigente, non autem de consuetudine ex post inducendâ. *Engel. l. 1. tit. 4. num. 23.* & præcipue *num. 13.* accedit, quòd inferiores Prælati possint acquirere jus quasi Episcopale, ut fatentur omnes, ergo & institutionem authorisabilem; hæc sententia est probabilis, etsi op-

posita sit communior, quam tenent *Lotterius, Murga, Pirh. Levr. q. 720. Schmalzg. n. 43.*

QUÆR. IV. Quid circa Collationem?

14. Collatio multa habet communia cum institutione, multa autem specialia, ut patebit ex seqq. nam imò, Collatio & institutio fieri debet Clerico digno, hoc est ætatem habenti, immuni à censuris, irregularitate, interdicto personali, suspensione & excommunicatione, idque tenet etsi excommunicatio non sit notoria aut denunciata. *C. is qui 58. §. is verò de sententia exc. in 6. 2.* Collatio sicut & institutio regulariter competit Episcopo loci, ita ut omnia beneficia suæ Diocesis conferre possit, nisi ea dignoscantur S. Pontifici esse reservata, aut ad aliorum collationem spectare; nam & aliis inferioribus Prælati vel Abbatibus jus conferendi beneficia, ex speciali fundatione, privilegio aut præscriptione competere posse experientiâ manifestum est. Requiritur autem, ut collator non sit excommunicatus, non toleratus, quia tunc invalidè confert. *C. ut. ne sede vacante, excommunicatus toleratus etiam notorius validè confert. Covar. Sayr. Levr. q. 728. num. 22. contra Garc. 3tio Capitulo & Vicarii generales etsi sede vacante possint instituere à patronis præsentatos, nulla ramen beneficia ad Episcopum spectantia*

con-

conferre valent; *Ratio est*, quòd conferre sit species donationis, quam rei alienæ administrator regulariter facere non potest. *c. fin. de offic. Vicar. in 6.* instituire verò præsentatum est actus iustitiæ, eò quòd præsentato ex præsentatione jus ad beneficium acquiratur. *c. 1. de inst. in 6.*

16. 4. Collatio Canonatum Ecclesiæ Cathedralis de jure communi non spectat ad solum Episcopum, neque ad solum Capitulum, sed ad utrumque simul, ita ut una vox sit penes Episcopum, altera penes Capitulum seu majorem partem Capitularium; quòd si Episcopus velit huic, Capitulum verò alteri conferre, neutra collatio valebit; nec refert, quòd minor pars Canonorum fortè sentiat cum Episcopo, nam vota pauciorum hic non attenduntur, cum penes Capitulum tantum unica vox sit. *Ratio congruentiæ est*, quòd non solius Episcopi sed omnium Canonorum interfit, quales collegas acquirant; ideo hic valet regula: *quod omnes tangit, ab omnibus debet approbari. c. novit 4. & seqq. de his que fiunt à Præl. c. cum Ecclesia 31. de elect.* ubi reprobatur petitio Episcopi electionem Canonorum sibi soli vendicantis; ergo rectè inferatur eam ad Episcopum simul & Capitulum pertinere. *Dixi de jure communi;* nam consuetudine introduci potest, ut Canonatus vacantes in mensibus Ordinarii vel per solum Episcopum, vel per solum Capitulum, aut

etiam per Episcopum cum consensu & consilio Capituli conferantur. *d. c. 31.* magna autem est differentia, an collatio pertineat simul ad Episcopum & Capitulum, vel an principaliter pertineat ad Episcopum cum consensu tamen & consilio Capituli; nam in primo casu Episcopo à collatione suspensio vel mortuo poterit conferre solum Capitulum, vel suspensio Capitulo Episcopus. *c. un. ne sede vacante in 6.* quia utriusque æqualis est consideratio; altero autem casu Episcopo mortuo vel suspensio Capitulum se intrmittere non poterit, quia principalis collatio est penes Episcopum. *Konig. Engel. 3. 1. 5. à num. 66. Schmalzg. ibidem Reiffenst. à n. 186. 5.* In Collegiatis Ecclesiis collatio regulariter fit per præsentationem Prælati & Capituli ac institutionem Episcopi. *Barb. in tract. de Canonis. c. 14. Gonzales Reiff. n. 199.* attendenda tamen & hic locorum consuetudo, ex qua nonnunquam soli Episcopo, Præposito, aut Decano cum consensu Capituli institutio Canonica competit. 6. Parochiæ non arbitrio Episcopi, sed per concursum conferri debent illi, qui post examen dignior inventus fuerit. *Trid. Sess. 24. c. 18. de refor.* Idque tenet etiam de Parochiis S. Pontifici reservatis in tantum, ut Episcopus Papæ illum pro collatione denunciare debeat, qui in concursu extiterit melior; excipiuntur tamen Parochiæ, quæ sunt

17.

de jure Patronatûs Laicorum, in quas Episcopus illum instituere debet, quem Patronus præsentat, dummodo habilis fuerit; item excipiuntur Parochiæ Monasteriis vel aliis Ecclesiis incorporatæ, quia in his non propriè Parochus, seu Vicarius ponitur. *Pius V. constit. 47. ad exequendum Barb. Reiffenst. à n. 142.* notandum hic, quòd licèt Episcopi ex rationabili & justâ causâ ante collationem possint ex beneficio certam pensionem reservare, applicandam scholæ pauperum aut simili Ecclesiæ utilitati vel necessitati, vel denique uni ex litigantibus, qui jus suum amore concordiæ & pacis colligatori suo cedit cum reservatione ejusmodi pensionis &c. tamen non possunt Ecclesias Parochiales, quæ summam 100. ducatorum non excedunt pensionibus gravare, prohibente id *Trid. Sess. 24. c. 13. de reform. 7.* Pro facienda institutione nullum tempus à jure est præfinitum, ideòque non fit devolutio, etsi habens potestatem instituendi negligens sit. *Garc. p. 10. c. 4. n. 1. Barb. alleg. 72. n. 191. Pirh. n. 19.* collatio tamen fieri debet intra 6. menses à tempore habitæ notiæ, collator si nens hunc terminum elabi, vel conferens indigno, pro eâ vice jure suo privatur, idque in Ecclesiis Cathedralibus ab Episcopo ad Capitulum, illo etiam negligente ad Archi-Episcopum, demum ad S. Pontificem devolvitur, in Ecclesiis verò Regularium post elapsos sex menses jus conferen-

di non ad Capitulum sed ad Episcopum spectabit, qui in non exemptis propriâ & ordinariâ potestate, in exemptis Apostolicâ autoritate beneficia neglecta confert, ita tamen ut regularia regularibus, sæcularibus sæcularia concedat. *Clem. un. de sup. negl. Præl.* illud autem est speciale, quòd quoad beneficia regularia, quæ sunt de mensa Prælatorum, hoc est, de quibus Prælati & Religiosi habent sustentationem, seu quæ pleno jure, id est, quoad temporalia & spiritalia sunt Monasterio incorporata, non observetur terminus sex mensium, quia nunquam propriè vacant, cum Prælatus sit rector principalis, & exercens curam animarum tantum Vicarius ad nutum amovibilis. *dicta Clem.* notandum etiam, quòd collatio sicut & præsentatio post tempus juris facta, de rigore quidem irritari possit, si tamen per celerem provisionem mora purgata fuerit, debet talis provisio de æquitate tolerari, quia Consilium Lateranense, quod hunc terminum statuit, non tam pœnam negligentium, quam maturam Ecclesiarum provisionem intendit. *c. litteras de supplend. negl. Præl. 8.* Collatio semel facta sub- 20.
jecto idoneo revocari non potest, etiamsi nondum sit acceptata. *c. si tibi de præb. in 6.* quod si quis collationi renunciavit, sed ex post eandem iterum acceperit, antequam collator mutet voluntatem,

21. valet acceptatio. *Laym.* & alii. 9. Si quis est incapax beneficii, vel certò novit illud sibi invalidè esse collatum, nec beneficium nec fructus malà fide perceptos retinere potest, sed debet resignare vel petere à S. Pontifice revalidationem tituli, dispensationem impedimenti, aut absolutionem à censuris: scienter permanens in beneficio nulliter obtento, contrahit vitium intrusionis, idque debet in supplica pro revalidatione tituli coram Pontifice specialiter exprimere, alioquin revalidatio censetur subreptitia. *Abbas in c. 28. de præb. & dig. putat tamen Sanch. Laym. de benef. c. 5. numer. 2.* si nullitas collationis & ipsa intrusio sit occulta, revalidationem tituli in foro conscientie hoc ipso contingere, quòd quis ab aliquo habente potestatem à censura absolvendi, vel impedimento ætatis, ordinis &c. dispensandi absolutus vel dispensatus sit; dixi, si certum sit collationem ipso jure esse nullam, nam in dubio melior erit conditio possidentis: deinde qui jam validè obtinuit beneficium, si ex post propter excommunicationem, irregularitatè, simoniã, vel aliter ipso jure vel facto aut etiã ante sententiã declaratoriam dicitur privatus beneficio, non tenetur dimittere beneficiũ ante sententiã judicis declaratoriam, quia ejusmodi pœna requirit factum hominis, scilicet dimissionem

ex parte beneficiati, & cognitionem causæ ex parte judicis; aliud est de pœnis, quæ consistunt in negativo & exteriorem executionem non requirunt, ut excommunicatio, irregularitas. *Engell. l. 1. t. 6. n. 45. Leur. p. 2. q. 288.* imò si beneficium esset invalidè obtentũ ob defectũ v.g. ætatis, ordinis, potestatis in cõferente aut aliter, dummodo defectus sit occultus, & omnia jure naturæ requisita adsint, plerumque in foro conscientie retineri posse, usque dum per Superiorem tollatur, cum aliis docet *Dian. p. 11. tr. 5. R. 56. Leur. q. 751. excipi simoniacum & intrusum V. Cas. 85. n. 7. q. 10.*

QUÆR. V. Quid circa pluralitatem beneficiorum?

22. Tenenda sunt seqq. 1. Beneficia residentiam personalem per majorem anni partem requirentia, qualia de jure sunt Canonatus & beneficia curata, duo vel plura ab uno sine speciali Papæ dispensatione obtineri non possunt, & per affectationem secundi vacatio primi ipso jure inducitur. *Trid. Sess. 24. c. 17. de refor. 2.* Plura beneficia simplicia, aut etiam unum residentiam requirens & alterum simplex absque speciali dispensatione eidem conferri possunt, modò unum ad honestam sustentationem non sufficiat & non sint uniformia, id est in una eademque Ecclesia, v. g. duæ Capellanie in uno eodemque Altari sub invocatione ejus-

eiusdem sancti. *Trid. l. cit. Passerin. in c. 19. de preb. in 6. Wiest. t. 5. num. 197.* plura verò beneficia quàm duo, quàmvis ad sustentationem insufficientia, per Episcopum absque dispensatione Papæ concedi non posse definit S. Congreg. apud *Garc. p. 11. de benef. c. 5. n. 316. Barb. p. 3. alleg. 62. num. 6.* potest tamen in eadem Ecclesia quis esse Canonicus & simul Decanus, Præpositus, Scholasticus, Custos, *Garc. l. c.* & ita habet consuetudo, 3. Qui plura beneficia etiam simplicia habet, quàm conditio sui statûs pro honestâ sustentatione requirit, in conscientiâ securus non est, quia id repugnat intentioni fundatorum & imminuitur cultus divinus, potestque iis per Episcopum privari. *Trid. loc. cit.* à potiori inexcusabiles sunt, qui sine sufficientibus causis [quales sunt sola necessitas & evidens Ecclesiarum utilitas, aut honesta clerici sustentatio] dispensationem super pluralitatem beneficiorum incompatibilem à Summo Pontifice extorquent. De his *Trid. c. se ipsos non Deum decipiunt, qui ea quæ bene constituta sunt variis artibus eludere & plura simul beneficia obtinere non erubescunt.* Et *S. Bernard. cit. à D. Thom. qd. 9. a. 15. qui non unus sed plures futurus est in simplicibus, & qui poterat ire ad infernum sine dispensatione, jam ibit cum dispensatione.* Neque excusat consuetudo contraria, quia hæc utpote repug-

nans juri naturali est irrationabilis & corruptela. *c. 1. de consuet. in 6. Paris. Barb. n. 9. Garc. n. 270. Pirb. rit. 5. n. 127.* potest tamen consuetudo excusare à pœnis Ecclesiæ, *DD. cit.* illud autem beneficium censetur ad sustentationem sufficiens, ex quo quis servatâ hospitalitate & statûs decentiâ honestè vivere potest. *Vallens. Zyp. apud Reiffenst. n. 222.* ad Clerici sustentationem etiam computantur parentes, consanguinei, pauperes &c. qui honestissimè ex beneficio aluntur.

QUÆR. VI. Quid circa possessionem conferendi, instituendi, eligendi, præsentandi &c.

RE. Capax juris conferendi, instituendi, præsentandi, si possideat bonâ fide & habeat tantum unum actum pro se, confert validè, quod tener, quàmvis ipse nullum actum exercuerit, modò ejus prædecessor fuerit in possessione, aut ipse possideat rem, cui jus conferendi est annexum, etiam si ex post constet proprietatem ad alterum pertinere. *Gonzal. Garc. Leur. l. c. Zoës. num. 14.* nec refert, an collatio à tali possessore facta sit ante vel post contestationem litis motæ super proprietate juris, quia lite pendente in possessoris præjudicium nihil est innovandum. *Leuren. num. 4. Garc. Schmalzg. num. 60.* si verò agatur super possessione, eventus litis expectandus erit; aut si ante factam collationem constet jus conferendi ad

ad alium pertinere, clarum est possidentem nec validè nec licitè conferre posse, quia est in mala fide, & non tam possessior quàm usurpator rei alienæ. *Garc. c. 5. n. 9. 33. & 37. dixi, capax juris conferendi*, quia Laicus sicut jus conferendi possidere non potest, sic nec præscribere nequidem tempore immemoriali, sed debet docere de titulo, & quamvis ex possessione immemoriali juris decimandi, etiam in Laico præsumatur titulus, id tamen non tenet in jure conferendi. *Garc. Barb. Leur. Zões. de præb. n. 8. Engel. ibid. n. 3.* quia jus decimandi ab Ecclesia etiam Laicis ex privilegio concedi solet, non verò jus conferendi ut-

pote magis spirituale, hinc ex possessione immemoriali quoad jus decimandi faciliùs præsumitur titulus quàm quoad jus conferendi, & Ecclesia dum videtur aliquibus Principibus concessisse jus donandi beneficia, id potiùs de jure Patronatùs quàm de jure conferendi intelligendum est. Demum si Prælatus vel Episcopus, qui communiter habetur pro legitimo, conferat beneficium suo officio annexum, validè confert ob titulum coloratum & errorem communem. *L. Babarius ff. de offi. Præl. c. infamis 3. p. 7. & DD. communiter*, quia Ecclesia tunc supplet defectum propter bonum commune.

C A S U S LXXIX.

In Tit. 6. lib. 1. Decret.

De electione & iis, qui eligere possint.

DAphnes super electione varia format dubia, 1. *An extranei jus eligendi acquirere possint præscriptione cum uno actu absque titulo*, 2. *An fundatione*, 3. *An ex consensu Capituli*. 4. *An etiam Laici*, 5. *An impuberes aut nondum Subdiaconi*, 6. *An excommunicati, suspensi, interdicti*, 7. *An religiosi proprietarii*, 8. *An negligentes tempus præfixum*, & quod illud. 9. *An eligentes*
R. D. *Jansen Pars I.*

per abusum secularis potestatis. 10. Quid de eligentibus indignum. 11. Quinam ad electionem vocandi, Quid si non compareant vel protestentur contra tempus præfixum. 12. An vocandi inhabiles. 13. An habiles obligentur comparere. 14. Quid si absentes commodè expectari non possint. 15. An absentes possint constituere procuratorem, an in scriptis vota mittere &c. Pro resol.

QUÆR. I. Quid sit electio?

Tcc

¶. Est